

et Beløb, der i alt Fald ikke vil være uden Indflydelse paa Statsregnskabet, hvis dette Forslag bliver ophøjet til Lov.

Det er ogsaa uheldigt af Hensyn til dem, der skal administrere Loven, Kommunalbestyrelserne, thi foruden den ret betydelige Merudgift, der vil blive Tale om, giver det et ret betydeligt Ekstraarbejde for Kommunalraedene, hver Gang en saadan Lov skal ændres, at udregne nye Takster. Jeg tror, der her er et Forhold, som vi skulde regne lidt mere med i Fremtiden herinde paa Rigsdagen, end vi har gjort hidindtil. Man kan ikke blive ved Gang paa Gang at læse nye Arbejde over paa vore Kommunalraad; det er jo Raad, der arbejder gratis, og som efter min Mening ogsaa skal arbejde gratis; jeg tror ikke, vi skal ønske en Udvikling, der gaar i Retning af at gøre disse Hverv lønnede. Det er sikkert ikke flere Embeds- eller Bestillingsmænd, vi har Brug for, snarere vilde jeg tro, at det modsatte var Tilfældet.

Endelig, og det er dog det væsentligste, er det uheldigt af Hensyn til de gamle. Ikke mindst disse gamle, hvis Ve og Vel i saa høj Grad afhænger af denne Lov, har billigst Krav paa, at denne Lovgivning lægges fast, saaledes at de med nogenlunde Sikkerhed kan regne med, hvad de kan faa udbetalt, naar de bliver gamle, og indrette sig derefter. De, der havde ventet, at dette skulde blive Resultatet af Aldersrenteloven af 1922, er jo blevet i høj Grad skuffet. Det nuværende højtærede Regeringsparti, der ved Lovens Vedtagelse i sin Tid dog ikke vilde stemme imod — og naar de den Gang ikke vilde stemme imod Loven, gaar jeg ud fra, at der deri laa en Indrømmelse fra Partiets Side af, at det dog alligevel var et Fremskridt —, mandede sig ved den Lejlighed op til at sige: stemmer ikke. Men straks efter drog man ud og rejste en voldsom Agitation mod denne Lov, en Agitation, der i høj Grad afsvækkede de Goder, Loven efter min Mening bragte de gamle. Skønt jeg ikke skal komme ind paa Enkeltheder i det foreliggende Lovforslag, kan jeg dog ikke lade være med at nævne det interessante Faktum, at netop det, som man agiterede saa voldsomt imod, at man endog kaldte det en Forbrydelse imod de gamle, nemlig Aldersgrænsen paa de 65 Aar, lader man nu staa, det forsøger man ikke at faa ændret. Jeg ved ikke rigtig, hvad man skal kalde den Slags; er det ikke det, man plejer at kalde at gaa paa Akkord med Uretten? Eller maaske det skal tages som et Bevis paa socialdemokratisk Selverkendelse, at hele denne Agitation ikke skal tages alt for

højtideligt, man mente i Grunden ikke ret meget med disse Udtalelser. Det minder jo noget om Præstens Ord, da han var blevet betænkelig ved Virkningen af sin egen Tale og sagde: Græder ikke, Børnlille, det turde være Løgn altsammen.

Skal det imidlertid lykkes at træffe en virkelig blivende Ordning, der kan skaffe den Ro, som er absolut nødvendig, hvis denne Lovgivning skal virke efter sin Hensigt, da er det efter min Mening afgørende, at man faar fastslaaet, hvad der er Maalet med Loven, saa først kan der være Tale om at enes om Midlerne. Maalet kan efter min Mening i Almindelighed ikke være det at yde de gamle fuld Forsørgelse. Hvis det var Tilfældet, skulde man jo blot være blevet ved den gamle Alderdomsunderstøttelseslov og saa have fastslaaet, at det var en Ret for de gamle at faa alt, hvad de havde Brug for. Jeg tror for øvrigt ikke, at noget af dette Tings Medlemmer ønsker det. Det vilde sikkert ogsaa faa alt for farlige Konsekvenser, baade af økonomisk og af moralsk Art, thi hvad skulde man saa egentlig arbejde for, hvis det var fastslaaet, at Folk havde Ret til at faa alt, hvad de havde Brug for, naar de blev gamle? Saa vilde det i alt Fald være let forstaaeligt, om man vilde ræsonnere som saa: Lad os saa blot bruge alt, hvad vi tjener, selv om vi maaske sidder med en ret god Indkomst, for vi faar det akkurat lige godt, naar vi bliver gamle. Det tror jeg nu ikke, der kan være Tale om, og er man enig om det, tror jeg ogsaa, man vil være enig om, at der kun kan være Tale om at yde de gamle en vis Hjælp til deres Underhold. Dermed falder for øvrigt en Del af de Indvendinger bort, som er rettet mod denne Lov, for er man enig om, at der kun skal være Tale om en vis Hjælp til de gamle, maa man ogsaa indrømme, at saa kan der altid blive Undtagelsestilfælde, som ikke kan komme ind under Loven.

Hjælpens Størrelse kan der selvfølgelig være delte Meninger om, men ved Fastsættelsen heraf maa der tages Hensyn ikke blot til de gamle, til dem, der skal have Hjælpen, men ogsaa til Samfundets økonomiske Bæreevne, og jeg vil straks føje til, at efter min Mening er Grænsen herfor naaet med Udgifterne i Henhold til Loven af 1922. Selvfølgelig kan der — saaledes som den ærede sidste Taler, det radikale Partis Ordfører, det ærede Medlem Hr. Holdgaard, var inde paa — være et eller andet, som burde rettes; det skulde for øvrigt være mærkeligt, om vi, naar vi